

8 TESER OM

**DEN
NY DANSKE
FOLKEKIRKE**

FOLKEKIRKENS
MIGRANTSAMARBEJDE

TITEL

Otte teser om den nydanske folkekirke

UDGIVET AF

Folkekirken mellemkirkelige Råd, 2019
www.migrantsamarbejde.dk

REDIGERET AF

Marie Munch Roeger
Christian Arfmann
Søren Dalsgaard (redaktør)

DESIGN

Christian Rahbek Olsen

FOTO

Birthe Münck-Fairwood, Tværkulturelt Center (s.5, s.17), Jesper Vigant (s.6), Albin Hillert (s.7), Oria Møller (s.11), Anders Haubart Madsen, Helsingør Stift (s.15), Christoffer Fryd (s.13, s.16, s.17), Christian Mercier (s.19).

TRYKKERI

Jensen Print

ISBN: 978-87-87073-62-2

CITATER

S.5 midten: "Iraner: Jeg kan lide alt ved folkekirken's gudstjenester", Kristeligt Dagblad, 29.01.2018
S.9 øverst: Med andre øjne - migranternes møde med folkekirken (Tværkulturelt Center, 2014)
S.9 nederst: Kirke.dk 08.11.2018
S.12 nederst: Nyt på tværs nr. 4, 2015
S.15 øverst: www.helsingoerstift.dk, "Mek fra Etiopien: Hvorfor kontakter folkekirken ikke indvandrere?" maj 2017
S.17 øverst: "Indvanderer kommer med i menighedsråd", Kristeligt Dagblad, 11.11.2008
S.18: Med andre øjne - migranternes møde med folkekirken (Tværkulturelt Center, 2014)
S.19: Små skridt, december 2016, Danmarks Folkekirkelige Søndagsskoler.

DEN NYDANSKE FOLKEKIRKE

Den primære årsag til folkekirkenes faldende medlemsprocent er det stigende antal indvandrere og efterkommere i Danmark – en gruppe, hvor kun de færreste melder sig ind i folkekirken. Indvandrere og efterkommere udgør i dag 13% af befolkningen, men kun 8% af denne gruppe er medlemmer. Til sammenligning er 86% af folk med dansk oprindelse medlem.

Folkekirken er altså på vej til at blive en kirke primært for dem i befolkningen, som har dansk oprindelse, i stedet for at være hele folkets kirke.

Der kan være mange grunde til, at indvandrere og efterkommere ikke bliver en del af folkekirken. Nogle tilhører en anden religion. Andre er kristne, men hører hjemme i en anden kirketradition. Andre igen ville måske gerne være en del af folkekirken, men har svært ved at finde sig til rette på grund af sproglige eller kulturelle forskelle.

Uanset hvilken baggrund den enkelte har, så er det naturligt, at en folkekirke rækker ud og engagerer sig.

Modet med mennesker i denne gruppe kan for eksempel have fokus på godt naboskab, arbejdet for kristen enhed, forkyndelsen af evangeliet eller omsorgen for den enkelte.

Den nye demografiske situation betyder, at der vil ske forandringer i folkekirken på alle niveauer – både i den enkelte menighed, i lovgivningen, i de frie folkekirkelige organisationer og i uddannelsesinstitutionerne.

Alle må trække på samme hammel.

Hensigten med dette hæftes otte teser om den nydanske folkekirke er at hjælpe enhver, som ser sig selv som en del af folkekirken, til at besinde sig på den nye virkelighed og reflektere over, hvordan man hver især kan bidrage til, at folkekirken også i fremtiden bliver en kirke for hele folket.

1 / RELATIONER

TESE Folkekirken skal danne ramme om personlige relationer og kristne fællesskaber, hvor der er plads til forskellige sprog og kulturer.

Danmark er rangeret som et af de steder i verden, hvor det er sværest for udlændinge at falde til og finde nye venner. Efterspørgslen efter relationer til danskere er derfor stor. Men mange danskere har ikke øje for behovet.

Midt i denne virkelighed står folkekirken som en af landets største udbydere af lokale fællesskaber. Det giver en unik position og et stort potentiale. Men det stiller også folkekirken over for en stor udfordring. For hvordan skaber man et åbent miljø, hvor folk fra forskellige sprog og kulturer har lyst til at komme, og hvor de føler sig hjemme? Og hvordan bidrager vi til, at der kan opstå nye venskaber på tværs?

Vi skal ikke blot etablere nye fællesskaber, som er særligt målrettet nydanskere, men skabe rum og invitere ind i de allerede eksisterende fællesskaber i folkekirken.

”

Min venskabsfamilie er blevet som en engel, der hjælper mig, når mine vinger har glemt at flyve.

EMILE, DR CONGO

”

Man har virkelig behov for, at menigheden snakker med en og husker at invitere en med til de forskellige arrangementer.

AFSHIN, IRAN

SÅDAN KAN DER ARBEJDES MED RELATIONER

- Det kan være godt at lave særskilte aktiviteter for nydanskere, men det er endnu vigtigere at inkludere dem i eksisterende danske fællesskaber.
- Det er menighedens opgave at få nydanskere til at føle sig hjemme – præsten kan ikke være venner med alle.
- Hvis man bliver budt velkommen og har det rart i fællesskabet, så er formen og indholdet nogle gange mindre afgørende.
- Personlige relationer til nogle enkelte er nøglen til også at føle sig hjemme i et større fællesskab.

”

Vi ønsker ikke ting, vi har brug for venner!

ANONYM, IRAN

2 / INTEGRATION

TESE Både nye og gamle medlemmer af folkekirken må forandre sig for at komme hinanden i møde.

”

Det er ved at lukke den anden ind, at du selv bliver sat fri.

NIELS, KØBENHAVN

”

Asylsøgerne har givet menigheden et løft. Vores kirkekaffe er blomstret op.

NIELS, RANDERS

I Danmark har vi en stærk tradition for folkelige fællesskaber, hvor mennesker bringes sammen på tværs af livssyn og sociale skel. Folkeskolen og folkehøjskolerne har haft afgørende betydning for samfundets sammenhængskraft, fordi det er steder, hvor mennesker mødes og holdninger brydes.

I disse år kommer der mange med andre kirkelige og kulturelle baggrunde til Danmark. Det er en udfordring for fællesskabet, hvis vi lever adskilt fra hinanden i parallelle strukturer. Samtidig skal vi ikke forvente, at nydanske kristne blot kan tilpasse sig den danske kirketradition.

God integration er at tage del i den fælles samtale og forhandling, hvor vi hver især er villige til at komme den anden i møde. Når man giver, får man altid noget tilbage. Hvis man er åben over for andre mennesker, fyldes man selv. Folkekirken må besinde sig på også i dag at løfte sin opgave som samfundsbærende folkeligt og kirkeligt fællesskab.

SÅDAN KAN DER ARBEJDES MED INTEGRATION

- Folkekirken skal udvise rummelighed over for nydanskere med en anden kirkelig og kulturel baggrund og være villig til forandring.
- Samtalen og samarbejdet med migrantmenigheder og andre kirkesamfund uden for folkekirken bør prioriteres lokalt såvel som nationalt.
- I mødet med mennesker af anden kulturel og religiøs baggrund bør den enkelte i folkekirken bidrage til det gode naboskab og arbejde for det fælles bedste.

3 / GUDSTJENESTE

TESE Nydanskere skal have mulighed for at fejre gudstjeneste på deres modersmål og samtidig inviteres til at tage del i de danske gudstjenester.

I Danmark er der mere end 250 migrantmenigheder, hvor nydanskere mødes for at være sammen og fejre gudstjeneste på deres eget sprog. De repræsenterer en bred vifte af sprog, kulturer og kirketraditioner. De mødes i deres egne grupper, fordi de synes, det er vigtigt at kunne være sammen og udtrykke deres tro på et hjertesprog.

Men at have et fællesskab, hvor man taler sit eget sprog og dyrker sine egne traditioner, udelukker ikke, at man også samtidig kan have behov for at komme til en fælles gudstjeneste i folkekirken. Her møder man ikke kun sine egne landsmænd, men bliver en del af et bredere fællesskab. Og det er sundt. For en kirke er ikke defineret af, at medlemmerne er ens, men bygger derimod på enheden i Kristus på tværs af vores forskelligheder.

Hvis det skal lykkes, må vi give plads til hinanden – både når det gælder sange, traditioner og udtryksformer. For nydanskere er ikke kun gæster i gudstjenesten. Vi er alle gæster, og Gud er værten.

”

Når vi synger, kan vi godt lide at danse og bruge kroppen. Det er normalt, at alle beder højt. Derfor er det vigtigt for os at have vores egen menighed. Når vi er os selv, føler vi os trygge.

CHINCHIN, MYANMAR

”

Det er forfærdeligt, at det mest segregerede tidspunkt på ugen i det kristne Amerika er søndag morgen klokken 11.00.

MARTIN LUTHER KING

”

Når man har mulighed for at få sit eget fællesskab, kan man nemmere blive en del af den danske menighed.

NASER, IRAN

SÅDAN KAN DER ARBEJDES MED GUDSTJENESTEN

- Tag godt imod nye og byd på en kop kaffe og en snak efter gudstjenesten.
- Inddrag nydanskere i gudstjenesten ved for eksempel at spørge om hjælp til nadveruddelingen, læsning af prædiketeksten på deres eget sprog eller uddeling af salmebøger.
- Støt op om, at nydanskere opretter egne menighedsfællesskaber, læg lokaler til og vis din interesse ved at besøge de nydanske fællesskaber jævnligt.
- Sørg for, at Bibelen, liturgien og folkekirkens velkomsthæfter står tydeligt tilgængelig i våbenhuset på forskellige sprog.

4 / UNDERVISNING

TESE Nydanskere skal tilbydes undervisning i den kristne tro og praksis på deres modersmål.

Mere end 600 nydanskere er konverteret og døbt i folkekirken de senere år. Inden dåben har de modtaget undervisning i deres nye tro. Men alt er ikke gjort med det, for det tager lang tid at forme en ny identitet, og de sproglige og kulturelle barrierer gør det kun sværere. Samtidig kan det være svært at komme helt ind på livet af danskernes forhold til tro og kirke.

Både nye kristne og dem, som er vokset op med kristendommen i deres hjemland, har brug for mere hjælp til, hvordan man lever som kristen i et land som Danmark. Kirken skal derfor tilbyde undervisning og et trygt forum for samtale om troen, hverdagslivet og samfundet, hvor der tages højde for den enkeltes sproglige og kulturelle baggrund og bygges bro til livet i Danmark.

SÅDAN KAN DER ARBEJDES MED UNDERVISNING

- Tilbyd nydanskere undervisning og samtalefora om kristendommen og den danske kirketradition, som tager højde for den enkeltes sproglige og kulturelle baggrund.
- En lokal menighed kan ikke løfte opgaven med at lave undervisningsforløb for alle sproggrupper, så der skal suppleres med regionale løsninger.
- Uddannelsesinstitutioner bør satse på formel og uformel teologisk uddannelse særligt målrettet nydanske ledere.

”

Når du går fra at være muslim til at blive kristen, er det som om dit hjerte og dine lunger bliver revet ud, og du har brug for et nyt hjerte og nogle nye lunger.

ANONYM, IRAN

”

Da en præst forklarede forløbet i den danske gudstjeneste, forstod jeg den meget bedre.

CLEMENT, NIGERIA

5 / DIAKONI

TESE Folkekirken skal hjælpe nydanskere med at lære dansk og etablere en hverdag i Danmark.

Mange nyankomne oplever det som et stort pres at komme til et nyt land og etablere sig i det danske samfund. Det kan være svært at lære det danske sprog, især hvis man ikke har nogen at tale dansk med udenfor sprogskolen. Samtidig er der mange nye ting man skal lære om og har brug for hjælp til, for eksempel NemID, regler for boligsikring eller skat, kontakten til udlændingemyndigheder eller at opsøge fritidstilbud.

Hvis man kender nogen, som man kan spørge om disse ting, så bliver det hele meget nemmere. Derudover efterspørger en del nydanskere også en mulighed for at fortælle deres historie og bruge deres ressourcer.

Kirken kan være en god platform til at få lov at bidrage med det, man kommer med. På den måde kan nydanskere opleve, at de både giver og modtager. Mange ønsker at bidrage med noget og venter blot på at blive spurgt.

12

”

Jeg kan ikke ændre verden, men vi kan alle prøve at hjælpe de mennesker, der kommer på vores vej.

PAUL MARTIN, ESBJERG

”

Hvis du vil se mit hjerte, må du tale med mig. Måske vil du opdage, at vores hjerter taler samme sprog.

MERHAWI, ERITREA

SÅDAN KAN DER ARBEJDES MED DIAKONI

■ Start lokale mødesteder og sprogcaféer, hvor nydanskere kan få hjælp til sproget og møde danskere, der kan guide dem ind i det danske samfund.

Se mere på www.moedested.dk.

■ Giv nydanskere mulighed for at bidrage, for eksempel ved at stå for kirkekaffen, hjælpe til i den lokale genbrugsbutik eller lave mad til et af kirkens arrangementer.

■ Støt op om, at nydanskernes historier og livsvilkår fortælles i kirken, i lokalsamfundet og i medierne.

”

Når jeg får lov til at fortælle min historie om de svære ting, jeg har været igennem, er det ligesom terapi for mig.

ABEL, ERITREA

6 / MISSION

TESE Folkekirken skal opfylde sin mission ved at være synlig blandt nydanskere og dele evangeliet på tværs af kulturer og religioner.

Folkekirkens mission som en kristen kirke er at forkynde Kristus som hele verdens frelser. De folk fra hele verden, som kommer til Danmark, er også omfattet af denne mission. Flere steder i landet er folkekirken ikke længere en majoritetskirke. I Tingbjerg Sogn har 80% af befolkningen nydansk baggrund. Kun 14% af befolkningen er medlemmer af folkekirken, og kun 3% af de nyfødte bliver døbt.

Tingbjergs situation er helt særlig, men tendensen vedrører folkekirken i hele Danmark, både på landet og i byerne, for indvandring er i dag den primære årsag til folkekirkens faldende medlemsprocent.

Vi skal ikke længere forvente, at folk selv kommer til kirken. Vi må selv gå ud og møde folk, hvor de er. Det latinske ord *missio* betyder sendelse. Folkekirkens mission er således at være sendt til at tjene hele folket på tværs af kulturer og religioner og invitere til kristen tro og deltagelse i menighedens fællesskab.

”

Jeg forstår ikke, hvorfor folkekirken ikke tager mere kontakt til indvandrere. De eneste, der ringer på vores dør, er muslimer og Jehovas Vidner.

MEK, ETIOPIEN

”

Som Faderen har udsendt mig, sender jeg også jer.

JESUS KRISTUS

SÅDAN KAN DER ARBEJDES MED MISSION

- Som folkekirke har vi hver især et ansvar for at være synligt til stede og engagere os blandt de mennesker i sognet, som ikke er medlemmer.
- Folkekirken må i højere grad møde sin lokalbefolkning med personer, som har den samme kulturelle og sproglige baggrund.
- Menigheder og kirkelige organisationer skal arbejde på at invitere flere medarbejdere fra andre lande til at arbejde i folkekirken.
- Sognekirker og provstier skal afsætte økonomi og satse på strategisk samarbejde med de internationale missions-selskaber, som har netværk og ekspertise på området.

7 / NYDANSKE LEDERE

TESE Nydanskere skal klædes på til at blive præster, kirkeligt ansatte og menighedsrådsmedlemmer i folkekirken.

En del nydanskere har arbejdet i kirken i deres hjemland inden de kom til Danmark. Nogle er endda kommet til Danmark, fordi de er udsendt fra hjemlandet som præster eller missionærer.

Disse ledere er en stor ressource og står i dag i spidsen for nogle af Danmarks mere end 250 migrantmenigheder. Men mange føler sig også overset af folkekirken og savner anerkendelse for deres store slid, som ofte sker på frivillig basis. Selv dem, som er en del af folkekirken, kæmper med følelsen af manglende anerkendelse og savner en platform, som giver gode vilkår for arbejdet. Det handler blandt andet om adgang til økonomi, uddannelse, ansættelser og indflydelse i folkekirken.

Når man kommer udefra, kan det være svært at gennemskue det folkekirkelige bureaukrati. Derfor er der brug for nogen, som kan bygge bro og gå vejen sammen med de nydanske ledere.

SÅDAN KAN DER ARBEJDES MED NYDANSKE LEDERE

- Nydanskere har brug for støtte til at finde en platform at arbejde ud fra, for eksempel i menighedsrådet eller som ansat i folkekirken.
- Flere nydanskere med lederpotentiale bør tilbydes teologisk uddannelse og ansættes som præster i folkekirken.
- Der skal bygges tætte relationer til præster og ledere i migrantmenigheder uden for folkekirken, og de skal tilbydes teologisk uddannelse og mere viden om kirken i Danmark.
- Lokale sogne kan kontakte kommunen og høre mere om muligheden for at få nydanskere i virksomhedspraktik, løntilskud eller IGU-forløb.

”

Det var gennem kirken, at jeg fik opbygget mit netværk. At tage plads i menighedsrådet er vel bare min måde at sige tak på.

SAMIR, IRAK

”

En dag vil jeg gerne være præst. Derfor er jeg i gang med nogle teologiske kurser med støtte fra folkekirken.

SHIMA, IRAN

8 / NÆSTE GENERATION

TESE Børn med nydansk baggrund skal aktivt inviteres med i det kirkelige børne- og ungdomsarbejde.

Et af Danmarks kulturelle kendetegn er omfanget og bredden af det frivillige foreningsarbejde. Det gælder ikke mindst på børne- og ungdomsområdet. Men mange børn og forældre med nydansk baggrund kender slet ikke til de folkekirkelige tilbud for børn og unge. Børn af kristne indvandrere udvikler derfor primært deres kristne identitet i migrantmenigheder, hvor kulturen og sproget ligger et stykke fra den danske virkelighed. Når man samtidig går i en dansk folkeskole og i øvrigt vokser op som dansker, så kan man godt komme til at føle sig splittet mellem to verdener.

Her har folkekirken potentiale til at spille en vigtig rolle, så der skabes sammenhæng mellem nydanske børns kirkelige og kulturelle identitet. Men det sker kun, hvis de hjælpes til at finde ind i et kirkeligt fællesskab, for eksempel til spejder, minikonfirmand eller i et kirkekor.

”

De fleste af vores børn er født her. De er mere danske end os. Vil de blive ved med at holde burmesisk kirke? Jeg ved det ikke. Men det vigtigste er, at de vokser op med den kristne tro.

CHINCHIN, MYANMAR

SÅDAN KAN DER ARBEJDES MED NÆSTE GENERATION

- Forældre til nydanske børn har brug for mere viden om det kirkelige børne- og ungdomsarbejde og om konfirmand- og minikonfirmandundervisningen.
- Den aktive henvendelse og det personlige møde er oftest nødvendig. Det er ikke nok at sætte et opslag op eller indrykke en annonce.
- De kirkelige børne- og ungdomsorganisationer bør arbejde strategisk med, hvordan de når ud til nydanske børn og unge.
- Nydanske forældre har brug for hjælp til, hvordan man i Danmark opdrager sine børn med en kristen identitet.

”

Vi har ikke meget erfaring med at holde kirke for børn, for det har vi ikke meget af i vores lande. Det er godt for dem at komme sammen, også med danske børn.

TAREK, PALÆSTINA

1 / RELATIONER

Folkekirken skal danne ramme om personlige relationer og kristne fællesskaber, hvor der er plads til forskellige sprog og kulturer.

2 / INTEGRATION

Både nye og gamle medlemmer af folkekirken må forandre sig for at komme hinanden i møde.

3 / GUDSTJENESTE

Nydanskere skal have mulighed for at fejre gudstjeneste på deres eget sprog og samtidig inviteres til at tage del i de dansksprogede gudstjenester.

4 / UNDERVISNING

Nydanskere skal tilbydes undervisning i den kristne tro og praksis på deres modersmål.

5 / DIAKONI

Folkekirken skal hjælpe nydanskere med at lære dansk og etablere en hverdag i Danmark.

6 / MISSION

Folkekirken skal opfylde sin mission ved at være synlig blandt nydanskere og dele evangeliet på tværs af kulturer og religioner.

7 / NYDANSKE LEDERE

Nydanskere skal klædes på til at blive præster, kirkeligt ansatte og menighedsrådsmedlemmer i folkekirken.

8 / NÆSTE GENERATION

Børn med nydansk baggrund skal aktivt inviteres med i det kirkelige børne- og ungdomsarbejde.

FOLKEKIRKEN

FOLKEKIRKENS
MIGRANTSAMARBEJDE
www.migrantsamarbejde.dk